No. 1741 Zaterdag 12 Mei 1917. 34ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Openingsrede

VAN DEN

HOOGEDELGESTRENGEN

HEER GOUVERNEUR

Mr. Th. H. A. Nuyens.

Mijne Heeren,

Ik waardeer het voorrecht hier wederom in Uw midden te mogen verschijnen, om, ingevolge art. 77 van het Regeeringsreglement, Uwe vergadering voor het nieuwe zittingjaar te openen.

Het afgeloopen jaar gaf ons in menig opzicht reden tot dankbaarheid.

Niet alleen doordat Nederland zich kon houden buiten den verschrikkelijken strijd, waarin zoo vele natiën zijn betrokken, maar ook omdat de gevolgen van den oorlog zich hier betrekkelijk nog minder zwaar deden gevoelen, dan in de meeste neutrale landen.

De geregelde verbinding, die wij met de Vereenigde Staten van Noord-Amerika konden onderhouden, maakte, dat de noodige levensmiddelen, ofschoon wel duur, hier toch nog steeds in voldoende hoeveelheid konden worden aangevoerd.

Orde en rust werden in de kolonie niet verstoord.

De gezondheidstoestand was over het algemeen niet ongunstig.

Naar verbetering van het onderwijs, zoowel het openbaar als het bijzonder, werd voortdurend gestreefd.

Voor den handel was het afgeloopen jaar niet slecht. De bedrijvigheid, die er heerschte bij verschillende ondernemingen, als de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, de Mijnmaatschappij Curaçao, de kolenstations, de scheepstimmerwerven enz., maakte, dat er voor de bevolking, tegen behoorlijk loon, volop werk was, waardoor haar koopkracht steeg, hetgeen den handel in het algemeen ten goede kwam.

Dit blijkt o.a. uit den invoer, die in 1916 een waarde vertegenwoordigde van f 5,200,956 tegen f 3,709,734 in 1915.

Zelfs wanneer men rekening houdt met de hooge prijzen van de meeste ingevoerde artikelen, en met het feit, dat er in 1916 voor een grootere waarde aan machinerieën en gereedschappen voor het mijnwezen en de fabrieksnijverheid is geïmporteerd, is het verschil van den invoer ten gunste van 1916 toch nog aanmerkelijk.

Het uitvoercijfer was in het afgeloopen jaar f 30,000 hooger dan in 1915; wat echter meer is toe te schrijven aan den hoogen prijs der meeste artikelen.

Steenkolen werden er in 1916 ruim 12,000 ton minder uitgevoerd dan in 1915.

Voor de stoomschepen was het afgeloopen jaar ongunstig. Niet alleen kwamen de Duitsche booten heelemaal niet, maar ook de Engelsche en Italiaansche booten kwamen het heele jaar door minder dan gewoonlijk, en bleven ten laatste, toen zij bewapend waren, geheel weg.

Voor de zeilvaart daarentegen was het jaar bijzonder voordeelig. De schepen hadden meestal volle lading, tegen hooge vrachtprijzen.

Dit had ten gevolge, dat er, ondanks de hooge houtprijzen, in de kolonie toch nog verschillende zeilschepen op stapel werden gezet.

Voor den landbouw was het jaar op de benedenwindsche eilanden vrij gunstig.

De oogst zoowel van mais als van rankvruchten was op Bonaire over het algemeen goed; op Aruba tamelijk goed en op Curaçao matig.

Op Curaçao en Aruba leed de maisaanplant veel door insectenplagen, waardoor de oogst niet beantwoordde aan de hooge verwachtingen, die men er in den beginne, wegens de vele en zware regens, van gekoesterd had.

De dividivi–oogst viel op Curaçao tegen; op Bonaire en Aruba was hij tamelijk goed.

Voor de aloë was het jaar op Aruba en Curaçao niet best; op Bonaire beter.

De prijs van het artikel, ofschoon lager dan het vorige jaar, bleef loonend.

De sisalaanplant op Mount-Pleasant stond er, na de regens, goed voor. Door gebrek aan werkkapitaal werden er echter niet veel jonge planten uitgezet.

Ook op de Bovenwindsche eilanden was het jaar voor den landbouw niet ongunstig.

De hooge katoenprijzen maakten, dat er op St. Eustatius en St. Martin weer meer katoen werd verbouwd.

De proef door de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen genomen met den aanplant van sisal, slaagde naar wensch.

Op Saba was de aardappelenoogst aanmerkelijk beter dan verleden jaar, hoewel zich hier en daar ziekten in het gewas voordeden.

De zoutoogst was op Curaçao niet groot; de uitvoer van het artikel iets beter dan verleden jaar.

Op Bonaire was de oogst in de pannen aan de Lage Westkust goed; in die van Slagbaai minder; voornamelijk door gebrek aan werkvolk.

De uitvoer leed er door gebrek aan scheepsruimte voor Amerika.

Op St. Martin werden geoogst 74,000 vaten en werd uitgevoerd 2,468,160 K.G., wat aanmerkelijk minder is dan in 1915.

De hoedenindustrie leed nog geducht door den oorlog. Desniettegenstaande werd er, alles bijelkander, toch nog voor veel meer dan vier ton uitgevoerd, wat wel aantoont welk een omvang die industrie hier heeft.

Verblijdend is het, dat de industrie technisch meer en meer vooruitgaat. Door de talrijke, goed bezochte vlechtcursussen neemt het aantal vrouwen en meisjes, die betere hoeden kunnen vlechten, gestadig toe.

Wanneer de industrie onder goede leiding blijft, heeft zij bepaald een goede toekomst.

Het vischvervoer van Aruba naar Curaçao beteekende in het afgeloopen jaar niet veel. Telkens kwam er stoornis in het bedrijf. Een grooten omvang zal de zaak waarschijnlijk niet krijgen.

De Aruba Goud Maatschappij heeft in het afgeloopen jaar niet gewerkt.

Met den systematischen damaanleg werd op Curaçao geregeld voortgegaan. Er werden gemaakt 45 dammen, met een gezamenlijke lengte van 1996 Meter. De voortgang was minder groot dan verleden jaar, doordat het somtijds moeilijk was voldoende werkvolk te krijgen.

Het struisvogelpark „Albertina" breidt zich voortdurend uit. Er zijn thans reeds vijftig vogels.

De exploitatie van de Santa Barbara mijnen werd met kracht voortgezet. Wegens den oorlog was het die Maatschappij echter dikwijls moeilijk schepen te krijgen om de phosphaat te vervoeren. Uitgevoerd werd 14,468 ton, voor een waarde van f 217,020. Er werkten op de onderneming ongeveer een 300 arbeiders.

Met den bouw van de petroleumraffinaderij werd gestadig voortgegaan. Tengevolge van den oorlog ondervond het werk echter groote vertraging, doordat de gedane bestellingen dikwijls niet op tijd konden worden uitgevoerd, of de in Amerika aanwezige materialen niet voldoende spoedig naar hier konden worden verscheept.

Daar de Maatschappij geen metalen tankschepen kon krijgen, liet zij bij de firma S. E. L. Maduro & Sons twee houten lichters bouwen van 800 ton, die door sleepbooten getrokken, de ruwe olie van Maracaibo naar hier zullen brengen.

Er werkten bij de Maatschappij geregeld tusschen de 600 en 1000 arbeiders.

Kort geleden heeft zich op Curaçao een maatschappij gevormd, om uit dividivi–peulen looi- en verfstoffen te bereiden.

Met de verbetering van den havenmond ging het ook dit jaar naar wensch. Het laat zich nog steeds aanzien, dat het werk tegen het einde van 1917 voltooid zal zijn.

Thans is er reeds een vaargeul van 70 Meter breedte bij een diepte van 9 Meter beneden Curaçaosch peil.

De stations voor draadlooze telegrafie werkten geregeld.

Ik eindig, Mijne Heeren, met den wensch, dat onder Gods onmisbaren zegen, het nieuwe zittingjaar vruchtbaar moge zijn voor het welzijn der kolonie.

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het nieuwe zittingjaar geopend.

Rondom de Nieuwe Begrooting.

VII.

Op voorstel van het Lid H. STATIUS MULLER heeft de Koloniale Raad den Memoriepost voor aanschaffing van een Stoombootje van de Begrooting afgevoerd.

Opmerking verdient, dat Donderdagavond de stemmen staakten en Vrijdagmorgen het amendement–MULLER er door kwam, omdat twee der tegenstemmende Leden afwezig waren.

De helft van den Raad blijft voor het aanschaffen van een stoomboot, plus het Bestuur en de Regeering, en de betrokkenen, de reizigers.

Het Lid MULLER maakte zich slechts met een enkel woord af van de personen, over wier lot beslist werd. De stoomboot moest niet het gemak der weinige reizigers, maar het algemeen belang der Kolonie dienen, zoo argumenteerde hij.

Wat verstaat de Heer Ontvanger onder het algemeen belang der Kolonie?

Toch niet de Koloniale Kas?

Een ieder is overtuigd, dat een stoomboot duurder uitkomt dan een zeilgelegenheid.

Het is slechts de vraag, of het Gouvernement nog langer voor deze hoogere uitgaven mag terugschrikken. Of het niet zijn plicht is voor een fatsoenlijke reisgelegenheid te zorgen.

Of het nog langer een geregelde verbinding tusschen de verschillende eilanden, die één Kolonie vormen, mag en kan uitstellen?

Niet het gemak der reizigers, ofschoon dat gerust mee mocht tellen, maar de eer van het Gouvernement is er mede gemoeid.

Die reizigers toch, vooral naar de Bovenwinden, zijn meerendeels ambtenaren van het Gouvernement, hoog en laag in rang.

Dezen worden door het Gouvernement verplicht die ongemakkelijke, lange reis per zeilgelegenheid te maken.

Omdat het niet anders kan?

Volstrekt niet; het kan best anders, alleen, het kost meer geld.

De meerdere onkosten alleen hebben de aanschaffing van een stoombootje uitgesteld. En van dat uitstel dreigt nu afstel te komen.

Dat is in strijd met de eer van het Nederlandsche Gouvernement.

Als het zijn ambtenaren verplicht de reis te maken, rust op het Gouvernement wederkeerig de plicht voor een fatsoenlijke reisgelegenheid en snelle verbinding te zorgen.

Anders wordt de verplaatsing naar de eilanden een deportatie naar een strafkolonie.

Men wordt geïsoleerd van eigen kring en moet maar zien het zoo lang mogelijk, in den vreemde, uit te houden, om niet opnieuw de martelende kwelling van een zeereis per zeilschuit te ondergaan.

Het verblijf op de eilanden valt aan menig ambtenaar zwaar. Ofschoon in eigen Kolonie blijvend, komt hij toch in een vreemde omgeving, die zeer veel verschilt van de Curaçaosche. Daarom durven wij schrijven, dat die ambtenaar zich gevoelt als in den vreemde.

Maar de reis erheen schrikt af. Daar behoort groote moed toe om zulk een antiduliviaanschen tocht te ondernemen.

Het Gouvernement wordt door gebrek aan een goede en geregelde verbinding belemmerd in zijn bestuur.

De eilanden missen het gevoel van samenhoorigheid met de hoofdzetel van het Bestuur, omdat er geen geregelde verbinding bestaat.

De bezoeken over en weer, van hoogere en lagere ambtenaren, autoriteiten en particulieren, blijven uit, omdat niemand, tenzij noodgedwongen, zich aan zulk een reis waagt.

Als er een snelle stoomverbinding bestond, en het Gouvernement trok er alle voordeelen uit, welke er mede te behalen zijn, zou het algemeen belang der Kolonie ten zeerste daardoor worden gebaat. Het kon de opkomst worden der Bovenwindsche Eilanden.

Een ommegaand rechter zonder stoomverbinding is onbestaanbaar.

Om maar dit eene voorbeeld te noemen.

Het ééne neemt de Raad aan, het andere wordt verworpen.

Omdat zoovelen in hun nering zullen worden geschaad door invoering van een stoomverbinding.

Het belang van particulieren wordt nimmer geschaad door Vooruitgang.

Dan moet men het algemeen belang op den voorgrond stellen

Toen de Emmabrug werd gelegd over onze haven, was dat van zeer groot algemeen belang. Heel de stad leefde er door op, maar de pontjesvoerders leden schade.

Maar ook alleen in den eersten tijd.

Nu het verkeer zoo zeer is toegenomen en veel levendiger is geworden, schiet er nog genoeg voor de pontjesvoerders over.

Zoo zal het ook gaan met de stoomverbinding.

De kleinere zeilschepen zullen wel elders vracht vinden en daardoor meerdere verbinding zoeken met de eilanden. Wat meer het algemeen belang zal dienen.

Maar het hoofdargument is en blijft de eer van het Nederlandsche Gouvernement, dat de verplichting heeft te zorgen voor een fatsoenlijke reisgelegenheid, allereerst voor de te verplaatsen ambtenaren, maar ook voor de particulieren.

Er wordt weinig gereisd, zegt men Natuurlijk, omdat er geen fatsoenlijke gelegenheid is!

Toen sporen en booten nog niet liepen, werd er veel minder gereisd, dan tegenwoordig.

Wie wilde er mee met een trekschuit of diligence?

Het Nederlandsche Gouvernement kan en mag zich niet langer onttrekken aan zijn plicht, maar moet voor een snelle en goede verbinding tusschen de eilanden zorgen.

De meerdere onkosten stellen het niet vrij van deze verplichting.

Men laat de districtgeneesheer toch ook niet in een negerhut wonen, omdat het bouwen van een behoorlijk huis zoo duur is.

Niemand gaat met een ossenkar, ofschoon een auto veel meer kost.

Reizen is altijd ongemakkelijk.

Reizen op zee dubbel ongemakkelijk.

Laat het Gouvernement doen, wat het kan, om die zeereis voor zijn ambtenaren te verkorten.

Ten slotte, als een stoomboot vooreerst te duur uitkomt, waarom beproefd men het dan niet met een motorschoener?

Niet één stem in den Raad of in de Tweede Kamer heeft hiervoor gepleit, als overgangsvorm.

Verlos ons van het zeilschip en geef snellere verbinding. Zoo geen stoomboot, dan toch een motorschoener!

Deskundigen verklaren uitdrukkelijk, dat het best kan.

In den laatsten tijd zijn de motorschoeners zeer veel verbeterd en worden geregeld ook op zee gebruikt.

Eén motorschoener is zeker veel goedkooper dan twee gewone schoeners, en kan het werk van die twee nog vlugger af. Daarbij, door die éénen motorschoener blijven de eilanden onderling verbonden, terwijl één Beneden– en een Bovenwindsche schoener het isolement nog grooter maakt en nog meer afscheiding bevordert.

De stoomverbinding moet **interkoloniaal** zijn, niet slechts van Curaçao naar St. Thomas, maar een geregelde en fatsoenlijke verbinding tusschen **alle** eilanden der Kolonie. Daarvoor te zorgen is plicht van het Nederlandsch Gouvernement.

VERSLAG

van de

OPENBARE BEHANDELING

der

KOLONIALE BEGROOTING

in den Kolonialen Raad.

II.

De derde Spreker, de Heer **B. E. v. d. Veen-Zeppenfeldt** herinnert aan de algemeene teleurstelling, dat nog altijd de vrede niet gesloten werd, maar de oorlog nog steeds voortduurt.

Hij bidt God Holland te sparen, nu de oorlogsbrand feller en vinniger oplaait en het oorlogsgevaar voor Nederland meer en meer dreigt.

In tegenstelling met de algemeene ellende in Europa genoot Curaçao een prachtig regenjaar en zag grooten vooruitgang op menig gebied.

De hoeveelheid gevallen regen variëert op de verschillende plaatsen, waar regenval werd opgenomen, van 723 tot 1246 mM. Voor Aruba was het maximum 941 en voor Rincon van Bonaire 851 mM. In één week tijds viel soms meer water dan anders in een geheel jaar. Onze droge eilanden toonden, hoe vruchtbaar zij zouden zijn bij voldoende regen.

Wie zich niet tevreden stelde met wat zijn werk hem in de stad opleverde, of niet bang was voor teleurstellingen, en plantte, heeft een middelmatigen oogst gehad. Die oogst viel tegen na zoovele groote regens, omdat de vogels, muggen, torren en sprinkhanen veel vernield hebben.

Door de groote vochtigheid van den bodem wilden in het begin ook de rankvruchten niet, er bleef te veel water boven den grond staan, maar later, nog in December, brachten ze heel wat op, vooral boonen en pompoenen.

Een groot gedeelte van den eersten oogst ging op Aruba verloren, doch dank zij de latere regens, sproten de planten opnieuw uit en droegen overvloedig. Die tweede oogst was tamelijk goed.

Bonaire is bizonder gezegend geweest. De oogst was onder alle opzichten zóó rijk als in jaren niet het geval is geweest.

Voor zoover het zich laat aanzien, zal daar ook de dividivi een mooien oogst geven. De ondervinding zegt, dat na een goed regenjaar de dividivi overvloedig draagt.

De aloëoogst belooft ook zeer ruim te worden.

Men heeft de arme bevolking maar aan te zien, om tot de overtuiging te komen, dat eenige welvaart in de plaats getreden is van het vroegere gebrek. Zij voeden en kleeden zich beter.

Op Curaçao is werk in overvloed. Bij de Curaçaosche Petroleum-Maatschappij, bij de Mijnen van Sta. Barbara, op de werven, op de schepen, aan de kade, bij het Gouvernement, bij Particulieren, op de plantages en niet het minst wordt aan zoovele handen, die anders niets te doen zouden hebben, werk verschaft door de hoedenindustrie.

Er is werk genoeg, er komt zelfs gebrek aan werkkrachten. De loonen zijn hooger dan vroeger, maar Spreker moet hier een uitzondering maken, behalve de traktementen der ambtenaren. Voor hen, die van een klein en vast inkomen moeten leven is de tijd zeer hard. Wegens ongekende prijsstijging van nagenoeg alle artikelen is het leven op Curaçao ontzettend duur geworden.

De producten van eigen grond uitgezonderd, moet men bijna voor alles het dubbele betalen van vroeger.

Spreker heeft verleden jaar reeds een lijstje opgesomd van de prijsstijgingen der goederen, maar sindsdien is de prijs alweer merkelijk gestegen.

De Heer ZEPPENFELDT meent hier uiting te moeten geven aan zijne bezorgdheid, of misschien voor Curaçao niet de moeilijkste tijden van den oorlog gaan aanbreken, nu ook Amerika daarin is betrokken. Immers het grootste gedeelte onzer provisiën betrekken we uit de Ver. Staten.

Dankbaar erkent Spreker de goede voorzorgsmaatregelen van het Bestuur, in overleg met den Handel genomen, opdat Curaçao voldoende voorzien blijve van de noodige levensmiddelen.

De Curaçaosche zeilvaart heeft zich dit jaar prachtig gehouden en maakte loonende vrachten.

Het aantal stoomschepen is veel minder dan andere jaren, maar dat geeft geen reden tot ongerustheid, omdat die toevallige vermindering uitsluitend te wijten is aan den oorlog.

Gedurende het jaar 1916 was het getal zeilschepen, hier binnengeloopen 300 hooger dan het vorige jaar. Aruba bracht niet minder dan 425 schepen, tegen 215 in 1915. Die verlevendiging der Arubiaansche zeilvaart is ook alweer te danken aan de Curaçaosche Petroleum-Maatschappij. Die schepen brengen namelijk zand en ertsen, vroeger afgekeurd door de Goud-Maatschappij. Die buitengewoon harde steensoort wordt op Aruba in overvloed gevonden en kan uitstekend gebruikt worden bij het betonwerk.

Maar nog grooter buitenkansje had Aruba, toen ± 300 arbeiders van daar hier werk konden vinden bij de Curaçaosche.

Bonaire had ook zijn voordeelen van deze Maatschappij en leverde o. a. gebakken steenen.

Al maakte de Handel van Curaçao in de laatste jaren een crisis door en al ondervindt hij ook belemmering van den Europeeschen oorlog bij het aanvullen der uitverkochte goederen, in het algemeen kan toch niet worden gezegd, dat de Handel op Curaçao achteruit is gegaan. Spreker is veeleer van het tegendeel overtuigd. Ofschoon niet op elk gebied, is de Handel in den laatsten tijd gestadig verbeterd en werden bijvoorbeeld verleden jaar betere zaken gemaakt dan het jaar te voren. De eigen bevolking is koopkrachtiger geworden, nu er meer geld in omloop kwam, terwijl het verkeer van vreemdelingen ook van beteekenis bleef.

Er valt daarom een aanzienlijken vooruitgang waar te nemen van den Invoer. In 1916 werd voor niet minder dan ruim anderhalf miljoen gulden meer ingevoerd dan in 1915. De uitvoer steeg slechts met fl. 30,695, maar hierbij moet men bedenken, dat het voorafgaande jaar 1915 zich gekenmerkt heeft als een jaar van veel uitvoer, omdat, deze ± fl 269,000 hooger was dan in 1914.

De nog steeds stijgende uitvoer geeft derhalve reden tot tevredenheid. Een zelfde beschouwing hield Spreker over den doorvoer.

Een andere reden tot verheugenis vindt de Heer ZEPPENFELDT in het opleven van particulier initiatief en energie.

Een circulatiebank werd hier opgericht met een millioen kapitaal.

Een maatschappij tot het bereiden van kleur en looistoffen kwam tot stand met een kapitaal van f 300,000.

Een Nederlandsche Consortium heeft hier eenige plantages aangekocht om tusschen de valleiën groote waterreservoirs aan te leggen.

Alles wijst er op, dat na den oorlog voor Curaçao betere tijden zullen aanbreken en onze Handel den crisis te boven zal komen.

De opbrengst der Koloniale Kas was over het algemeen goed. In bijna alle middelen valt een stijgende beweging waar te nemen. Het verminderen der loodsgelden is zeer verklaarbaar en slechts tijdelijk.

Bleef de opbrengst der Koloniale Middelen in 1915 een kleine f 42,000 beneden de raming, in 1916 was de opbrengst f 60,000 hooger dan in 1915 en overtrof de raming met f 23,000.

Dit zijn allemaal teekenen, die wijzen op vooruitgang en ons een hoopvolle toekomst opent.

De Heer ZEPPENFELDT verheugt zich derhalve, dat het Bestuur alles doet om de haven toegankelijk te maken voor de grootste schepen en dat het werk onder de leiding van den tegenwoordigen Directeur van O. W. goed vordert en tegen het einde van dit jaar kan worden beëindigd.

Het havenverkeer is voor Curaçao van zeer groot belang, wijl bij alle grootbedrijven, maar vooral bij de Petroleum Maatschappij, scheepvaart en kolenhandel in bloei zullen toenemen. Directe en indirecte voordeelen voor Koloniale Kas en de algemeene welvaart zijn daarmede innig verbonden.

Spreker maakt van deze gelegenheid gebruik het Bestuur nogmaals te verzoeken, na beëindiging van de havenverbetering op Curaçao, de verbetering van de Paardenbaai op Aruba ter hand te willen nemen. Voor dat eiland is de uitdieping dezer baai van zeer groot belang.

Op de Begrooting van 1915 was daarvoor een memoriepost geplaatst, maar wegens de dure tijden werd de post van de begrooting afgevoerd en er niet meer opgebracht. Spreker hoopt dien post weer spoedig op de Begrooting te zien.

Met genoegen heeft de Heer ZEPPENFELDT in het Verslag van den Inspecteur van het Onderwijs gelezen, dat de resultaten van het Bijzonder Onderwijs in het stadsdistrict op Curaçao en de andere eilanden, *goed, gunstig* en *bevredigend* genoemd worden.

Spreker heeft met voldoening van deze verklaring kennis genomen, niet zoozeer, omdat hij daardoor bevestigd werd in zijn overtuiging in een zoo gewichtige zaak niet te hebben gedwaald, maar veel meer nog ter wille van de reputatie van het Bijzonder Onderwijs, van het onderwijzend Personeel en van wege het algemeen belang bij dat onderwijs betrokken.

Thans staat vast: dat verreweg het grootste gedeelte der leerlingen bij de Bijz. Scholen op onze eilanden voldoend onderwijs genieten.

Wil Spreker hiermede zeggen, dat er aan het B. O. niets meer te verbeteren valt, of dat niet steeds gestreefd moet worden aan strenger eischen te voldoen? Die illusie schept hij zich niet. Geen menschenwerk is volmaakt, en nooit heeft *de Heer ZEPPENFELDT ook gedacht*, dat het B. O. geen verbetering meer behoefde. Integendeel is hij overtuigd, dat steeds het peil verhoogd moet worden, vooral van de buitenscholen.

Maar men kan nimmer dikwijls genoeg herhalen, dat het onderwijs in het stadsdistrict het voornaamste is. Stadskinderen hebben in den regel andere en hoogere aspiraties dan kinderen van de buitendistricten; zij moeten ook meer weten om zich een fatsoenlijk bestaan te verschaffen, zij leven in een meer beschaafde omgeving, komen met allerlei menschen in aanraking en hebben zoodoende beter gelegenheid in praktijk te brengen, wat ze op school geleerd hebben, en zich verder te bekwamen.

De stadsscholen vergen in de allereerste plaats de aandacht van het Schoolbestuur, de beste leerkrachten worden voor de stadsscholen bestemd.

In het stadsdistrict geeft het Bijz. Onderwijs reden tot tevredenheid en zijn de resultaten *goed, gunstig* en *bevredigend*.

Dat de R. K. Missie, met de weinige middelen waarover Zij kan beschikken, dit resultaat heeft weten te bereiken verdient een woord van waardeering van iedereen, aan welke zijde hij ook staat, en gaarne brengt de Heer ZEPPENFELDT de Missie daarvoor zijn hulde.

Zeer terecht zegt de Inspecteur dan ook in zijn Verslag, dat over de uitkomsten van het Onderwijs in de buitenscholen milder moet geoordeeld worden.

Indien men zich steeds op dit standpunt had geplaatst en zich ervan ware bewust gebleven, dat bij het beoordeelen van het onderwijs in de buitendistricten een geheel andere maatstaf behoort te worden aangelegd, dan was hoogst waarschijnlijk menige ongegronde kritiek achterwege gebleven.

In de buitendistricten komen de kinderen, zooals in het Verslag wordt opgemerkt, met zoo goed als geen ontwikkeling ter school, en de omgeving waarin die kinderen verder blijven leven en opgroeien is niet geschikt om hun voldoende algemeene ontwikkeling bij te brengen. Buiten de school hooren zij niets anders dan de Landstaal en ontbreekt hun alle gelegenheid om het op school geleerde in toepassing te brengen. Zij moeten het alleen en uitsluitend hebben van de uren op school doorgebracht, want thuis staan zij voordurend onder belemmerenden, ja, tegenwerkenden invloed. Daarbij, zooals het Verslag vermeldt, de meeste kinderen komen te oud op school, mede een gevolg van de opvattingen hunner omgeving, en van den grooten afstand, die natuurlijk te voet moet worden afgelegd. Dezelfde omstandigheden werken een trouw en geregeld schoolbezoek ook niet in de hand.

Sommige kinderen blijven te kort op school, omdat zij al vroeg hun Ouders moeten behulpzaam zijn om den kost te verdienen.

Als men dit alles overweegt, verwondert men er zich niet over, als verschillende dezer schoolkinderen, die aardig wat hebben leeren lezen en schrijven, op lateren leeftijd, wat hun met zooveel moeite was bijgebracht, totaal weer hebben vergeten.

Kinderen die langer op school blijven, geven heel goede resultaten. Meermalen heeft de Heer ZEPPENFELDT persoonlijk alle scholen van Curaçao bezocht, onlangs ook die van Aruba. Een voor een heeft hij de schriften nagezien en het deed een genoegen, hoe aardig die kleinen konden lezen, schrijven en rekenen.

De Inspecteur teekent in zijn Verslag aan, dat er te weinig waarde wordt gehecht aan aanschouwelijk onderwijs. De kinderen blijven te lang in de lagere klassen, waar dikwijls veel bedorven wordt, wat later met zeer veel moeite moet worden verbeterd. Maar ten slotte worden toch op de meeste scholen met eenige leerlingen, die wat langer de school bezochten, uitkomsten verkregen, waarover menigeen verwonderd staat.

De Heer ZEPPENFELDT is overtuigd, dat, nu de Inspecteur op deze punten de aandacht heeft gevestigd, geleidelijk ook naar verbetering zal worden gestreefd en de middelen zullen gevonden worden om tot nog gunstiger resultaten te geraken. Dan zullen binnen afzienbaren tijd met de meeste leerlingen resultaten worden bereikt waarover eenieder verwonderd zal staan.

Spreker is zoo hoopvol gestemd, omdat de Inspecteur zelf in zijn Verslag op de meeste scholen niet alleen vooruitgang constateert in het schrijven, maar omdat voortaan ook op zijn verzoek in het eerste leerjaar geen rekenen meer gegeven zal worden, zoodat er meer tijd beschikbaar komt om spraak, oog, oor en hand te oefenen. Gaandeweg zal de vooruitgang toenemen. De Heer ZEPPENFELDT zag overigens met genoegen, dat de meisjes bijna overal goede uitkomsten gaven bij het onderwijs in de nuttige handwerken en het hoedenvlechten.

Naar aanleiding van wat de Raad gezegd heeft over het Koloniaal Verslag, dat het niet het gevoelen weergeeft van den wn. Inspecteur, wenscht Spreker op te merken, dat de Minister diens gevoelen kende over de buitenscholen, maar tevens het oordeel van den Gouverneur vernam over deze aangelegenheid. Nu heeft Z.Exc. alleen dit laatste opgenomen in het Kol. Verslag. Wat alleszins verklaarbaar is.

De verschillende ambtenaren brengen jaarlijks verslag uit aan den Gouverneur, maar deze is daaraan natuurlijk niet gebonden. De Gouverneur behoudt ook zijn eigen oordeel, en kan dat mede doen blijken. Hij blijft vrij in eigen meening af te wijken van het gevoelen der ambtenaren, evenals zij omgekeerd hetzelfde recht hebben.

Het Bestuur blijft verantwoordelijk voor den inhoud der stukken, die van het Bestuur uitgaan, maar dan behoeft het ook niet in het officiëele stuk alles op te nemen, wat de ambtenaren adviseeren. Het Bestuur heeft, en verdedigt, zijn eigen standpunt. Het zou daarom vreemd geweest zijn, als de meening van den w.n. Inspecteur in het Kol. Verslag zou zijn opgenomen, alsof dat het oordeel was van het Bestuur.

Verleden jaar week de Voorzitter van de Schoolcommissie hier in den Kolonialen Raad ook af van het oordeel van den wn. Inspecteur, en tal van personen hebben eenzelfde meening als de Gouverneur over onze buitenscholen. Waarom zou die meening dan niet mogen worden weergegeven in het Kol. Verslag?

Wordt vervolgd.

DE OORLOG.

Amerika helpt de Geallieerden in Amerikaanschen stijl, alles in 't groot met 'n kolossale reclame. De Ver. Staten zullen de Bondgenooten schadeloos stellen voor het verlies van Rusland, waar het oorlogvoeren niet meer vlotten wil. De eerste bezending hulptroepen uit Amerika zal uitsluitend uit geniesoldaten bestaan, allen spoorwegwerkers, die volledig uitgerust onder eigen werkbazen naar het front trekken. Voorts komen spoedig de in beslag genomen Duitsche en Oostenrijksche schepen in de vaart en zullen duizend nieuwe vrachtschepen worden gebouwd. De Fransche afgevaardigden weten den algemeenen geestdrift in de Ver. Staten op te wekken. De hulp van Amerika wordt zoo hoog mogelijk aangeslagen. Men is daar thans tot alles bereid, dagelijks komen zich vele vrijwilligers aanmelden.

De Verbondenen schijnen die hulp hard noodig te hebben, want Duitschland toont zich nog buitengewoon sterk. Er wordt verschrikkelijk gevochten langs de Hindenburg-linie. De Britsche en Fransche troepen maken steeds mooie vorderingen, maar het kost weken van strijd voor zij in het rustig bezit eener veroverde stelling geraken. De Duitschers keeren telkens terug om hun verloren positie te heroveren. Soms gelukte hun dit ook, maar om opnieuw teruggeworpen te worden. De geweldige strijd is ontaard in een verschrikkelijke menschenslachting. De gevangenen zijn bij duizenden te tellen.

De 1e Mei schijnt hier en daar wel aanleiding gegeven te hebben tot opstootjes en werkstaking, maar een revolutie is toch niet uitgebroken, anders moesten we dat nu zeker weten.

We moeten dus maar kalm afwachten tot de verschillende partijen uitgevochten zijn.

En dat kan nog zeer lang duren

Berichten uit de Kolonie.

Welkom!

Vrijdagmiddag 12 uur is Z.D.H Mgr. M. G. VUYLSTEKE met de *Estelle* van Aruba teruggekeerd.

De thuisreis was zeer voorspoedig, daar men Donderdag morgen half zeven was uitgezeild.

Maar de heenreis was een tegenvaller! Gewoonlijk is men in één nacht over, doch nu werd het twee nachten en een heele dag. Zaterdagmiddag, met volop wind en stroom mee, uitgezeild, is de *Estelle* des nachts te veel Noordwaarts geloopen en ongemerkt door het Kanaal tusschen Aruba en Curaçao heen geschoten. Toen men den volgenden morgen land zag in het Oosten dacht niemand, dat men aan den verkeerden kant van Aruba voer en meende men de Kust van Venezuela te zien. Daarom werd meer West gehouden. Daar het schip echter uitstekend liep, besloot men uit den langen duur der reis, toen er in het Westen maar geen land kwam opdagen, dat men Aruba voorbij moest zijn gevaren, en keerde terug naar het Morgenland.

Tegen den avond van Zondag werd de Noord van Aruba met de nieuwe kerk zichtbaar, en den volgenden morgen, Maandag, was Aruba per zeilgelegenheid bereikt.

Tombola.

De Jongedames, die het gelukkig initiatief namen voor het houden eener tombola hebben het schitterendst succes. De lootjes zijn al sinds lang verkocht en toch blijft de vraag ernaar maar aanhouden. Van alle kanten komen prijzen in. Met de *Estelle* kwam er verleden week zelfs een groote kist van St. Martin. De algemeene geestdrift is buiten alle verwachting groot. Was het slechts de bedoeling aardigheidjes te vragen als prijzen voor de tombola, en kleinere handwerkjes, de Jongedames zijn een en al bewondering over de werkelijk kostbare stukken, die voortdurend inkomen. De Tentoonstelling van te verloten prijzen belooft een sprookjesavond te worden. Niemand had kunnen droomen in een paar weken tijds zooveel moois bij elkander gebracht te zien. Het zal de moeite waard zijn die Tentoonstelling de te bezoeken. Vooral...... neen, dat verklappen we nog niet.

Allen, die nog iets te missen hebben als Souvenir voor de Nieuwe Kerk, worden verzocht het vóór Dinsdag a. s. 15 Mei te willen inzenden. De Dames zullen zich dan beijveren de Tentoonstelling zoo spoedig mogelijk voor te bereiden

Koloniale Raad.

Het nieuwe zittingsjaar van den Kolonialen Raad werd verleden Dinsdag op de gebruikelijke wijze geopend. De Gouverneur was vergezeld van zijn beide Adjudanten, Luitenant DE VRIES en Luitenant PENHA, die voor het eerst publiek in functie trad. Des avonds gaf Z.H.E.G. een diner aan de Leden van den Raad van Bestuur, van den Kolonialen Raad en aan de Heeren Gemachtigden van het Bestuur.

Eindelijk.

Den Heer WIJTENBURG is de persoonlijke titel verleend van Directeur der gevangenissen.

Onze gelukwenschen.

Dankbetuiging.

Van de Heeren J. & D. JESURUN in dank ontvangen een reclamekalender *Lever Brothers Limited*, zeepzieders.

Van een Request.

Deze week werd verteld, dat de Landbouwkundige der Kolonie, de Heer G. B. DUSSEL, om gezondheidsreden met verlof zou vertrekken.

Verschillende Plantage-eigenaren en Particulieren vormden toen onmiddelijk het plan een Request in te dienen bij den H.E.G. Heer Gouverneur met het verzoek gedurende het verlof van den Heer DUSSEL, den Heer JACOBO A. DOMINGUEZ, die hier naam gemaakt heeft met zijn druivencultuur, eenige opdracht te willen geven van het Gouvernement ter bevordering van den landbouw.

Al heel spoedig bleek echter, dat de Heer DUSSEL van zijn reisplan had afgezien, omdat het bijna onmogelijk is bij den tegenwoordigen stand van den duikbootenoorlog Holland te bereiken. Er is zoo goed als geen scheepsgelegenheid naar Nederland.

De Heer DUSSEL blijft voorloopig hier.

Maar daarom behoeft het request niet te worden ingetrokken, maar het dient gewijzigd.

In deze dure tijden zou het van het grootste belang zijn voor de Kolonie, als een praktisch Landbouwer, zooals de Heer DOMINGUEZ getoond heeft te zijn, eens zijn gang kon gaan om ons spoedig aan snelgroeiende cultures te helpen ter aanvulling van de dure voedingsmiddelen.

Zonder Gouvernementsopdracht zal de Heer DOMINGUEZ in dien geest weinig kunnen uitrichten, want zijn hofje *La Victoria* staat geheel onder de druiven; over een paar weken zijn daar weer duizenden ponden rijp.

Daarbij, wat de man voor zich zelf doet, is hoofdzakelijk in eigen belang. Maar met een Gouvernementsopdracht ter bevordering van den Landbouw moet hij natuurlijk voornamelijk werken in het belang van het algemeen. Zijn goed voorbeeld zal spoedig gevolgd worden. Wie weet, hoe lang de oorlog nog duurt en hoe hoog de levensmiddelen nog in prijs zullen stijgen. Wat een uitkomst zou het wezen voor de arme bevolking, als een praktisch landbouwer eens den weg aanwees om spoedig goed en goedkoop voedsel te trekken uit eigen bodem.

Wij zouden het daarom een wijze daad van voorzichtigheid heeten als de Heer DOMINGUEZ een Gouvernementsopdracht ontving in dezen geest. De man is bekend met den landbouw van deze streken.

De positie van den Landbouwkundige blijft er geheel door onaangetast, deze kan zich blijven wijden aan de verbetering van den Landbouw in het algemeen. Maar de Heer DOMINGUEZ ontvange een opdracht om den aanplant van snelgroeiende voedingsgewassen zoo algemeen mogelijk te maken, en daarbij met raad en daad hulp te verleenen.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

PROGRAMMA.

1. Unter dem Doppel Adler — Marsch — J. Wagner
2. Ouverture de Fra Diavolo — G. Auber
3. La Housarde Valse Militaire — L. Ganné
4. Fantaisie sur Lakmé — E. Delibés
5. Mijn Saluut Marsch — J. Boskaljon
6. Fantaisie sur Guillaume Tell — G. Rossini
7. Die Parade der Zinnsoldaten Characterstuck — L. Jessel
8. Candorosa Danza 1e uitv. — J. Boskaljon

Draadlooze.

De dynamo van het Station der D. T. op Aruba is defect.

De monteur KLUIVER is met de *Estelle* naar dat eiland vertrokken, maar de machine moest opnieuw mee naar Curaçao, waar zij pas in reparatie is geweest.

Vuurtoren.

Geklaagd wordt over het licht van *Cero Colorado*.

De lantaarnglazen zijn door zout en schelpaanslag niet meer doorschijnend. Vreemde schippers hebben aan dat licht niets, getuige de *Estelle*.

Eindelijk Huistoe!

Luitenant van MEEUWEN zat nog altijd te N. York op een reisgelegenheid te wachten. Gelukkig, voer 4 Mei de *Ryndam* uit naar Nederland met de Gezanten van Duitschland en Oostenrijk met hun staf ambtenaren en de Heeren Consuls aan boord, van welke veilige gelegenheid natuurlijk dankbaar gebruik werd gemaakt om weg te komen.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Padre Amadeo Cochi, Dalia Henriquez, Clemencia Jandroep, Clemencia Maduro, Horacio Maduro, Antonio Maduro Muñoz, Charles Martijn, Luis Palma, Asuncion Ramires, José Juan Ruiz.

Officiëele berichten.

Blijkens van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën ontvangen bericht is aan ieder der heeren J. F. Haaijen en J. van den Elsen,

onderscheidenlijk Gouvernements Secretaris en Roomsch Katholiek Geestelijke van den tweeden rang in deze kolonie, beiden thans met verlof in Nederland, tot verder herstel van gezondheid, zes maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den heer C. B. J. Wijtenburg is de persoonlijke titel verleend van Directeur der gevangenissen op Curaçao.

De heer A. R. Beaujon is, gedurende de afwezigheid van den heer J. H. P. Schrils, tijdelijk belast met de waarneming van het ambt van griffier van het kantongerecht op Saba, tevens koloniaal schrijver.

Aan den heer J. H. P. Schrils is eervol ontslag verleend als Secretaris van den Voogdijraad op Saba, en is de heer A. R. Beaujon is als zoodanig benoemd.

Aan den heer E. H. Simmons, ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht enz. op Saba is tot verder herstel van gezondheid drie maanden verlofsverlenging verleend.

Aan Mej. Bertha Conner is op haar verzoek eervol ontslag verleend als hoofdvlechtster aan de openbare en de bijzondere zusterschool te Philipsburg op St. Martin N. G., en als zoodanig is benoemd Mej. Rosa Adella Conner.

Loodsgelden.

Het Afdeelingsonderzoek van den Kol. Raad heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Vele leden hadden bezwaar tegen het ontwerp, voor zoover de bedoeling is ook de vaartuigen welke de Curaçaosche Petroleum Maatschappij zal bezigen om de grondstoffen voor haar bedrijf hier aan te voeren, met loodsgeld te belasten.

Waar men hier te maken heeft met een nieuw bedrijf, waarvan de levensvatbaarheid op Curaçao nog niet vaststaat, achtte men het geen goede politiek het terstond lasten op te leggen, waarop bij den opzet misschien niet gerekend was.

Verstandiger ware het het bedrijf eenigen tijd te laten doorwerken en de resultaten af te wachten. Beantwoorden die aan de verwachtingen, dan zal er waarschijnlijk ook geen reden zijn om ten opzichte van de z. g. tankschepen een lager tarief vast te stellen, gelijk nu wordt voorgesteld.

Andere leden, ofschoon in het algemeen de gegrondheid van het bovenaangevoerde toegevende, meenden, dat waar het hier over een laag loodsgeld gaat, dat in vergelijking met de andere bedrijfskosten der maatschappij geheel in het niet verzinkt, over de alleen in het abstracte klemmende bezwaren der vorige leden wel mocht worden heengestapt.

Vrij algemeen had men voorts bezwaar, om mede te werken tot intrekking van de bestaande vrijstelling van verplichting om loods te nemen van in de Kolonie thuisbehoorende schepen.

Het beginsel van de bestaande wetgeving om de scheepvaart zooveel mogelijk te bevorderen en vooral de ontwikkeling van de eigen handelsvloot in de hand te werken, wenschte men niet aangetast te zien.

Wat de verplichting betreft, om ook voor het verhalen de hulp van een loods in te roepen en dus loodsgeld te moeten betalen, verklaarden vele leden bezwaar te hebben tegen de desbetreffende bepalingen.

Zooals het voorstel luidt, zullen vaartuigen van boven de 500 M³ verplicht zijn zich bij het verhalen van een loods te bedienen. Men meende, dat waar er reeds schoeners van meer dan 500 M³ in aanbouw zijn en waarschijnlijk door meerdere gevolgd zullen worden, het ongewenscht is hier een grens naar de groote van het schip te stellen. In overweging werd daarom gegeven ook voor het verhalen de in de Kolonie thuisbehoorende schepen vrij te stellen van de verplichting om loods te nemen.

Tegen de overige wijzigingen, bij dit Ontwerp in de bestaande verordeningen gebracht, werden geene bedenkingen geopperd.

Buitenland.

De geestelijken en de krijgsdienst.

De Parijsche correspondent van *De Tijd* schrijft:

Reeds genoegzaam zal in Holland bekend zijn het sectarische voorstel van den socialistischen kerkhater Sixte Quenin, om zekere categorie van aalmoezeniers voortaan in de eerste linies te laten dienst doen als vecht-soldaten. Velen, die meenden, dat het godsdienstig réveil in Frankrijk een algeheel katholieken invloed zou uitoefenen op de anti-clericalen, zien zich misschien in hun verwachtingen teleurgesteld. Echter moet men bedenken, dat het antipapisme niet zoo maar in een tijdeverloop van enkele maanden kan worden uitgeroeid.

Overigens weet men, dat ook de Minister van Oorlog er verontwaardigd over was. De heer Grousseau, een der meest vurige verdedigers van het katholicisme in de Fransche Kamer, heeft in dit lichaam o.m. gezegd:

„De polemieken, door uw voorstel veroorzaakt, mijnheer Sixte Quenin, rechtvaardigen geenszins uw bedoelingen. Sta me toe u te herinneren aan het, door u geschreven artikel in „l'Humanité": „Ik tref de geestelijkheid, waar ik kan."

„Hetgeen in Frankrijk geschiedt, mijne heeren, vervolgde Grousseau, is in het buitenland werkelijk niet onbekend. En weet hij niet, dat in zekere der neutrale landen de meening over ons allesbehalve gunstig is wegens het in Frankrijk heerschende anti-papisme? Dit anti-papisme is in het voordeel van Duitschland, dat alles in het werk stelt om Frankrijk in de landen, waar men den soldaat-priester niet kent, te vernederen? (Protesten in den radicaal-socialistischen hoek.)

Verwondert u dat? Zeg mij dan, in welk land ter wereld de priester gedwongen is de wapens te voeren? Reeds hebben bij ons 2000 seculiere priesters den dood op het slagveld gevonden. En de kloosterlingen? Zij, die uit hun vaderland zijn verdreven, zijn teruggekomen op den dag, toen datzelfde ondankbare vaderland in gevaar verkeerde. Slechts één voorbeeld! Ongeveer 600 gemobiliseerde Jezuïeten zijn den dag na de oorlogsverklaring in Frankrijk teruggekomen uit ver verwijderde streken: Syrië, China, Madagascar; 120 zijn er gesneuveld. Werd dergelijke heldenmoed ooit overtroffen? (Handgeklap rechts en op eenige andere plaatsen — interruptie der socialisten.)

Dat men ons in geloovige kringen van neutrale landen soms niet wel gezind is, wordt veroorzaakt door de aldaar gevormde opinie over de kerkvervolgende wetten bij ons. Ik wil daar niet op terugkomen. Maar vergeet niet hetgeen wij verricht hebben, wij, katholieken, die verdrukking op verdrukking hebben moeten verduren, maar die gedurende den oorlog alles vergaten, slechts denkend aan Frankrijk! (Handgeklap links en in het centrum.)

Even krachtig heeft zich in den Senaat de katholieke senator de Lamarzelle uitgelaten, die o.m. zeide:

„Ik heb in mijn handen gehad 156 dossiers van priesters en kloosterlingen, die in September 1915 gedurende het offensief in Champagne, gesneuveld zijn; ik heb gezien 206 dossiers van priesters, die den heldendood gestorven zijn bij Verdun; ik heb gezien dossiers van 3754 geestelijken, die bij dagorder eervol zijn vermeld of gedecoreerd."

Een uitmuntende rede hield ook het Senaatslid Jenouvrier, die o. a. verklaarde:

Gisteren zeide mijn vriend de Lamarzelle, dat het amendement Sixte-Quenin een beleediging was voor de Katholieken (rumoer.) Ik hoor protest. Het is voor de onteering door een oorvijg niet noodig, dat de hand de wang raakt; het gebaar alleen is voldoende. Laat ons openhartig spreken. Het amendement Sixte Quenin is een onrechtvaardige beleediging voor de Katholieken geweest, tot wier partij ik de eer heb te behooren (zeer goed! zeer goed! rechts.)

Men vertelde mij eens, dat een generaal, die eenige malen eervol vermeld werd, een loopgraaf inspecteerde. Hij bemerkt, tusschen de Duitsche en Fransche frontlijnen, een over den grond kruipenden soldaat. „Wat doet die kerel daar toch?" vroeg hij, „wil die zich per se laten dooden?" En de kolonel, die hem vergezelde, antwoordde: „Generaal, dat is een priester, brancardier, die een gewonde bijstaat." „Daar is niets aan te doen, die zijn allen hetzelfde!" antwoordde de generaal.

En zoo is het! Men vindt ze overal, zoo overal tusschen de Fransche en Duitsche linies (applaus, rechts), overal hebben zij hun plicht gedaan!

Daarna vervolgde Jenouvrier, die in den Senaat een aandachtig gehoor vond:

Indien de censuur het ons niet verboden had, zouden wij de lijst der gesneuvelden hebben opgemaakt, daarna een lijst der gedecoreerden en zij, die het voorwerp zijn geweest van eervolle vermeldingen. En na den oorlog zal het een plicht zijn, om in de kerken lijsten te hangen, niet alleen met de namen der parochianen, die door den vijand zijn gedood, maar ook met de namen der geestelijken, die hun bloed voor de verdediging van het vaderland hebben gestort. (Levendige bijval, rechts.)

Maar er is nog meer. Naast de seculiere geestelijkheid mag de reguliere worden genoemd. Wetten, waarvan ik niet wil spreken, hebben de leden der kloosterorden uit het land verbannen. Nauwelijks echter had de oorlogsbazuin van 1 Augustus 1914 haar klanken in het buitenland doen schallen, of alle verbannen kloosterlingen, die zonder hoop op terugkeer waren weggegaan, zijn naar het vaderland weer gekomen. Het blad van den radicaal Clemenceau „Homme libre" schreef den 26en Augustus 1914:

Uit Jeruzalem wordt ons d.d. 25 Augustus bericht: Zoodra de algemeene afkondiging der mobilisatie te Jerusalem was aangekomen, hebben alle dienstplichtige Franschen — hetzij leeken of priester — aan dezen oproep gehoor gegeven. Zij, die ziek of zwak waren, zijn onderzocht door den geneesheer van het consulaat. Maar het was zeer moeilijk hun te overtuigen, dat de reis onnuttig of gevaarlijk voor hen zou wezen. Onder de kloosterlingen, die zich ingescheept hebben, bevond zich ook pater Vincent, een Dominicaan. Deze geleerde archéoloog is op eigen kosten vertrokken, een groot werk over oud-Jeruzalem, waaraan hij bezig was, onvoltooid achterlatend. Ook waren onder de vertrekkenden de Witte Paters, voorts Benedictijnen, Lazaristen, twee broeders der Christelijke scholen, die te voet van Bethlehem moesten komen.

Zoo gedroegen zich de kloosterlingen, die, tevens een groot getal glorieuze dooden tellen. En nu wilt gij, dat ons land zich ondankbaar toone jegens dezulken?

Gelooft gij, dat het wel het oogenblik is, om een amendement als dit aan te nemen? De wereld is vol van oorlogvoerenden; er zijn echter aan het venster neutrale lieden, die toezien, aarzelen en die zich afvragen: aan welken kant zullen wij onze sympathieën plaatsen?

Ik verraad geen enkel diplomatiek geheim met te zeggen, dat de Duitschers, die niets verontachtzaamden, geïntrigeerd hebben in een grooten deels Katholiek neutraal land, in Spanje, en hoe zij daar rond gebazuind hebben: „Gij weet, de Franschen zijn Kerkvervolgers!"

Onze aartsbisschoppen hebben onderhandeld met de bisschoppen der neutrale landen: hun stem heeft weerklonken, en indien de minister van Buitenlandsche Zaken hier tegenwoordig was, zou hij het niet kunnen loochenen als ik beweerde, dat er veel te danken is aan onze Katholieke propaganda in den vreemde.

Wat moeten wij nu zeggen tegen de neutralen, na dit schandelijk voorstel van Sixte-Quenin? Zij zullen ons antwoorden: „Maar uw land ranselt nog altijd los op de geestelijkheid?" (Gelach!)

Ik ben 70 jaar; ik kan niet naar het front gaan, maar weet ge, wat wij gedaan hebben? Wij hebben ons gegroepeerd, rond den Rector van het „Katholieke Instituut" van Parijs. De leden van het instituut, de leden der Fransche academie, de senatoren, afgevaardigden, industrieëlen, alle echte Katholieken, deden het, die met recht kunnen zeggen: ik ben goed katholiek en goed Franschman. (zeer goed! rechts.)

Wij hebben een comité gevormd met toestemming van de regeering, — want zonder haar toestemming zouden wij niets hebben kunnen doen — wij hebben de katholieke neutrale landen overstroomd met boeken en brochures. Meer nog, wij hebben gezanten gezonden, onze bisschoppen zijn naar Ierland gegaan en ik zal geen geheim verraden, dat ze goed werk hebben verricht.

Wij hebben ook een belangrijke propaganda gemaakt in Spanje, dat land waar de duikbooten nog geravitailleerd worden. Wij hebben den menschen uitgelegd, dat Frankrijk steeds de staat is geweest der „Petites-Soeurs des Pauvres."

Wat is voor de soldaten het Recht en de Rechtvaardigheid?"

Het zijn voor hen abstracties, waarmede slechts een gestrenge philosoof zich zou kunnen tevreden stellen. Doch gelooft gij, dat onze poilus zich een idée kunnen vormen van die abstractie „recht" en „onrechtvaardigheid"? Neen, voor hen voegen het recht en de rechtvaardigheid zich samen tot iets concreets in den kreet: „Onze vader, die in den hemel zijt!"

Ik wil met deze woorden eindigen, die ik eens vernomen heb uit den mond van Z. Exc. den minister van oorlog, generaal Lyautey: „laten wij arbeiden uit alle kracht en met al onze middelen, overal waar de Voorzienigheid ons heeft geplaatst, wat onze rol ook zij; laten wij arbeiden voor het heil van het vaderland, dat vaderland hetwelk gevaar loopt." Wij commandeeren geen soldaten, maar hartstochten, wij moeten souvenirs vernietigen, overtuigingen doen zwijgen en wij hebben slechts het land te dienen, en daarom zult gij eenstemmig, dat weet ik, de betreurenswaardige poging van Sixte Quenin verwerpen! (Applaus — terwijl de redenaar zijn plaats weer inneemt, wordt hij door zijn collega's gelukgewenscht.)

Vervolgens sprak ten tweede male de Lamarzelle een rede uit, waarin deze den bekenden brief citeerde, dien Mgr. Baudrillart, rector van het Katholieke Instituut, aan hem gericht had.

Een dagblad, de „Bonnet Rouge." — aldus de Lamarzelle — waarvan men kan zeggen, dat het een orgaan is van het ministerie van Binnenlandsche Zaken, schrijft: „De Kerk, herinnert zich — nu het voor de priesters-soldaten ernst wordt — plotseling, dat God het dragen van wapenen door zijn apostelen heeft verboden."

Een ander blad, hetwelk gij, heeren van links, moeilijk zult kunnen laken, want het is het blad, dat gedurende 30 jaar de meeste leden aan de ministeries heeft gegeven, nl. de „Lanterne", schreef, dat het wetsvoorstel veroorzaakt is door een schoone uiting van verontwaardiging tegen de soldaten, die zich aan den dienst onttrokken."

Ik wil op deze betichtingen repliceeren door officieële statistieken van priesters, die als brancardier, gedurende 1914 en 1915 gesneuveld zijn. (De redenaar las vervolgens deze statistieken voor, die verpletterend waren voor de beschuldiging.)

Het geheele wetsontwerp werd aangenomen, nadat de Minister van Oorlog, die zich-zelf verontwaardigd uitliet over het amendement-Sixte Quenin, erop had gezinspeeld, dat hij het practisch buiten werking zou weten te stellen.

Samenwerking tusschen Katholieken en Joden.

Bij gelegenheid der verkiezing van eenige Joodsche gemeenteraadsleden te Plock in Polen, heeft Z. D. H. de Bisschop van Plock een schrijven aan de nieuwgekozenen gericht, waarin hij o.a. zegt:

„Aan U, afgevaardigden der Israëlietische gemeente, zend ik mijnen bisschoppelijken zegen, opdat gij in het volle bezit uwer rechten nog lange jaren moogt arbeiden aan de ontwikkeling van onze stad Plock." Een deputatie bestaande uit de Joodsche gemeenteraadsleden, bracht daarop den bisschop een bezoek, bedankte hem voor diens welgemeende wenschen, en sprak de hoop uit, dat Katholieken en Joden eendrachtig mochten samenwerken in het vrije Polen. In zijn antwoord deed de bisschop eveneens uitkomen, dat hij niets liever wenschte dan dat Joden en Katholieken vreedzaam samenleven, en elkander wederkeerig helpen en dat op deze wijze de Jodenvraag in Polen tot een goede oplossing kan worden gebracht.

De revolutionaire woelingen in Rusland.

Het „Hamburger Fremdenblatt" verneemt uit Stockholm de volgende berichten over het hongeroproer te St. Petersburg. Op Maandagavond hadden de eerste onlusten plaats. Op de zoogenaamde Hooimarkt, in het fabriekskwartier achter de Narva-poort, rotten duizenden mannen en vrouwen samen en spoedig daarop werden de gesloten bakkerijen en broodwinkels daar bestormd. De ter hulp gesnelde bereden politie beproefde de menigte te verstrooien en gebruikte het blanke wapen, waardoor ongeveer 20 personen deels gedood, deels zwaar gekwetst werden. De hierop volgende nacht verliep betrekkelijk rustig, maar in verscheiden stadsdeelen patrouilleerden kozakken en gendarmen te paard. Dinsdag vroeg in den morgen stelde zich voor de groote opslagplaatsen van meel van het Alexander-Newsky klooster en van de intendance aan de Spalernajo-straat, niet ver van de Doema, een menschenmenigte op, die tegen 8 uur aangroeide tot onafzienbare duizenden. Toen deze beproefde de opslagplaatsen van de intendance te bestormen, verscheen aan het hoofd der kozakkengendarmen en reserve-escadrons der ruiterij de Petersburgsche chef van politie, generaal Balck, voor de intendance en de politiecommissaris, generaal von Halle, voor het klooster. Na tweemaal gedane vergeefsche waarschuwing werd van het schietwapen gebruik gemaakt, maar ook uit de menigte vielen talrijke schoten en binnen weinige minuten waren aan beide zijde talrijke dooden en gewonden gevallen, welk getal men eenigszins kan opmaken uit het feit, dat alleen in de lijkenkamers en ziekenzalen van het Pater Paul-ziekenhuis en het Maria-ziekenhuis te omstreeks tien uur ongeveer 40 dooden en ruim 120 gekwetsten waren binnengebracht.

De „Vorwärts" ziet in de ongeregeldheden van de laatste dagen in Rusland een onderdeel van algemeene gebeurtenissen. Want als de menschen in de hoofdsteden, waar de groote verkeersaderen het verkeer bevorderen, zonder brood zitten, lijden ze in de streken en steden, die ten opzichte van het verkeer minder gunstig liggen, eerst recht honger. De levensmiddelkrisis is het brandpunt van de heele politieke krisis in Rusland geworden. Met troostredenen, beloften, dreigementen, zweepslagen noch kogels richt men tegen den honger, die er gisteren was, vandaag is en morgen zal zijn, niets uit. Zou het stelsel in het algemeen langs den weg der organisatie hebben kunnen baten, dan heeft het aan tijd daartoe niet ontbroken. Maar het ontbreekt aan de mogelijkheid daartoe, wijl het stelsel, dat Rusland beheerscht, met de moderne rege-

ling van den socialen toestand vierkant in strijd is. In vredestijd kan Rusland met geweld aanvullen wat het tekort komt, maar de oorlog, die organisatie en nog eens organisatie in oeconomisch opzicht eischt, kan daarbij niet bestaan. De oorlog moest het stelsel redden en nu doet hij het zoo beslissend mogelijk bankroet gaan.

Een onderhoud met graaf Bernstorff.

Graaf Bernstorff stond te Kopenhagen aan een medewerker van het „Hamb. Fremdenblatt" een onderhoud toe, waarin hij o. a. zeide:

„Met trotsche vreugde zie ik, hoe het Duitsche volk in zijn waarlijk niet gemakkelijken toestand de gevolgen van de door mij zoo lang als mogelijk was verhinderde breuk met Amerika met opgeheven hoofd tegemoet ziet, vast besloten zijn heiligste goederen „rücksichtlos" te beschermen.

Zeer ben ik getroffen door het bericht, dat me eerst te Christiania bereikte, dat de door mijn handen gegane aanwijzing aan den gezant te Mexico ter kennis van de Amerikaansche regeering is gekomen. Dat de publicatie in Amerika groot opzien baart, is natuurlijk en dat onze vijanden daarin een welkom middel zien, om de bestaande opwinding tegen Duitschland te verhoogen, is zeer begrijpelijk. Als echter van Duitsche intriges in Amerikaansche landen wordt gesproken, wil ik er op wijzen, dat wij steeds beslist hebben geweigerd ons in de politiek van het Amerikaansche vasteland te mengen. Alle Amerikaansche beweringen over zulke intriges in Haïti, Columbia, Cuba enz. zijn sprookjes.

Ik kan met de grootste beslistheid verklaren, dat er, gedurende mijn geheelen ambtstijd als gezant van Duitschland in de V. S. nooit ook maar het geringste feit te mijner kennis is gekomen, dat zweemde naar een poging tot invloed op de Midden- of Zuid-Amerikaansche staten in ongunstigen zin voor de Vereenigde Staten. In het geheele Midden- en Zuid-Amerika hebben wij uitsluitend economische doeleinden vervolgd en dikwijls zelfs groote belangen opzettelijk opgeofferd, om de gevoeligheid van de V. S. niet te kwetsen. Zelfs toen de Duitsche regeering het besluit nam tot den onbeperkten duikbootoorlog en met het oog op de houding, welke de V. S. tot dusverre hadden aangenomen, rekening moest houden met de door Amerika herhaaldelijk uitgesproken bedreiging, beschouwde zij als het belangrijkste politieke doel de handhaving van de neutraliteit der V. S. En duidelijk is in de instructie gezegd, dat de gezant het gegeven bevel niet mocht opvolgen, voordat hij zekerheid had verkregen, dat de V. S. den oorlog hadt verklaard. Daaruit blijkt, dat de Mexicaansche regeering nooit iets ervan zou hebben vernomen, zoo die verklaring mocht uitblijven. Mijns inziens had onmogelijk correcter kunnen worden gehandeld.

Het zou natuurlijk onmogelijk zijn geweest de instructie aan den gezant te zenden, nadat Amerika den oorlog zou hebben verklaard.

Dat de Duitsche regeering door den genoemden maatregel heeft gepoogd het van Amerikaansche zijde dreigende gevaar zooveel mogelijk te bevorderen, was niet alleen haar recht, maar ook haar plicht jegens het Duitsche volk. Dat moet iedereen, die billijk oordeelt, in de eerste plaats de neutralen, bij kalm nadenken inzien."

De voedingskrisis in Pruisen.

Het is nu twee jaar gegaan en daarom denkt men, dat het ook het derde jaar wel gaan zal. Doch er moeten zeer doortastende maatregelen genomen worden, zoolang het nog tijd is. Voor de voeding dient alles gebruikt te worden wat te vinden is, niet alleen het reeds in beslag genomene, maar ook de reserves. De levensmiddelen moeten streng worden gerantsoeneerd. De minister zal, zich daarbij door niemand laten bedriegen, door niemand van de wijs laten brengen.

Want de toestand is, volgens den minister, *hoogst ernstig*. Men verkeert in den „uitersten nood," en welk een afgrijselijke ellende er in Pruisen zou ontstaan als het eens niet gelukte het voedingsvraagstuk zoo goed mogelijk op te lossen — ook door strenge maatregelen tegenover de landbouwers — is niet te beschrijven. Nog somberder dan het tafereel dat staatscommissaris Michaelis ophing, was de schildering, die de socialist Hofer van den toestand gaf. In een nijdigen aanval op het Pruisische jonkerdom, dat, volgens hem, den oorlogstoestand uitbuit om geld te verdienen, verklaarde hij, dat „het volk thans honger lijdt" en nog meer uitgemergeld wordt door de „voorraad-politiek" en uitbuitingsmanoeuvres der agrariërs.

Reeds hebben duizenden munitiearbeiders te Essen en te Berlijn het werk gestaakt wegens te geringe voeding. De sterfte onder de ouderen van dagen neemt schrikbarend toe (ook de bejaarde graaf Zeppelin is, naar de „Kriegszeitung" meldt, ten deele het slachtoffer geworden van onvoldoende voeding. Red.) Epidemiën breidden tengevolge van de verzwakking bij het volk zich snel uit. De vleeschrantsoenen zijn niet alleen te klein, maar ook te duur. De regeering siddert uit angst voor de agrariërs en uit angst voor het volk, als een riethalm in den wind, en kan niet tot het besluit komen om de vleeschprijzen te verlagen. De agrariërs hebben het zoo ver weten te brengen, dat de aardappel voor het volk kaviaar is geworden. Thans geeft men het in plaats van aardappels koolrapen en mangelwortels, later misschien nog slechts hooi, stroo en distels. De toestand is erger dan men erkennen wil; het aantal zelfmoorden uit wanhoop neemt toe. Ouders dooden hunne kinderen, omdat zij hen niet voeden kunnen en dan wil men de prijzen der aardappelen nog verhoogen!

Heeft de regeering nog niet genoeg aan den haat, die, als eene lawine tegen haar aanzwellend, de wereld vervult? Wil zij ook nog den haat van het eigen volk tot een revolutionaire uitbarsting drijven? De agrariërs spreken altijd van hunne offers, maar waar en wanneer hebben zij offers gebracht? Alleen de breede massa moet thans offers brengen. Alle beraadslagingen over het voedingsvraagstuk zijn niets anders dan een pingelen der agrariërs om hoogere prijzen. Alle regeeringsverordeningen hebben slechts ten doel, de agrariërs aan hunnen plicht te herinneren En dan hebben die lieden nog de brutaliteit, om van hunne offers te spreken! Laat de regeering bedenken, dat de verbittering bij het volk voortdurend toeneemt.

Het is mogelijk, dat Hofer misschien wat sterk kleurde of *al* te dikke woorden gebruikte, doch in hoofdzaak klopt zijn betoog met dat van Michaelis, wat den buitengewonen, bitteren ernst van den toestand in Pruisen op het gebied der voedingsmiddelen betreft, en — de bij de bestrijding daarvan door de regeering te overwinnen moeilijkheden en baatzuchtigen tegenstand van sommige klassen der bevolking.

Kitchener en de Dardanellenexpeditie.

Wat in het pas verschenen verslag der Britsche koninklijke commissie van onderzoek in zake de Dardanellenexpeditie zoo onaangenaam aan doet, is, dat de schuld voor de mislukking van dit avontuur grootendeels geschoven wordt op den dooden Kitchener, dus op iemand, die zich niet meer verdedigen kan. Kitchener verklaarde, dat er geen troepen beschikbaar waren voor den aanval op de Dardanellen, maar als een onderzoek was ingesteld, zoo wordt in het verslag opgemerkt, zou gebleken zijn, dat er wel voldoende troepen beschikbaar waren voor een gezamenlijke maritieme en militaire operatie. Kitchener besloot den 20en Februari, dat de 29e divisie, die volgens besluit van 16 Februari naar het oosten zou worden gezonden, niet zou gaan. De afzending der troepen werd daardoor drie weken vertraagd en deze vertraging verminderde de waarschijnlijkheid op succes. De oorspronkelijke aanval, gedaan door de troepen, verhoogde feitelijk de moeilijkheden, die in den definitieven aanval eenige maanden later werden ondervonden. Kitchener maakte geen voldoende gebruik van de diensten van zijn Generalen Staf, zoodat hij meer arbeid verrichte dan één man kan doen, en het gevolg daarvan was verwarring en onvoldoende resultaten.

Kitchener — en nog eens Kitchener! Het moge waar zijn, dat Kitchener bekend stond als iemand, die alles, waarin hij ambtshalve betrokken werd, door zijn handen, en liefst door zijn handen alléén liet gaan — het feit, dat de hierbo vengenoemde commissie een zoo ruim gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om de schuld te geven aan een man, die „op het kerkhof ligt" — in de diepte van den Oceaan — maakt een even onverkwikkelijken indruk als het geheele verloop van dit jammerlijk mislukte Entente-avontuur.

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand April zijn

Binnengekomen. van		Uitgezeild. naar	
Aruba	30	Aruba	31
Bonaire	34	Bonaire	34
Bov. eilanden	1	Bov eilanden	1
La Guayra	1	Cuba	1
La Vela de Coro	7	La Vela de Coro	9
Maracaibo	19	Maracaibo	16
Pto. Cabello	7	Pto. Cabello	9
Rio Hacha	1	San Juan	4
San Juan	1		
totaal	101	totaal	105

April is tamelijk slapjes geweest wat betreft de scheepvaart. De communicatie met Venezolaansche havens echter is standvastig en neemt zelfs toe Met Maracaibo is 't verkeer vrij levendig. 19 Schoeners in de afgeloopen maand En dan nog de S S. der Red D Line Merida, Maracaibo, Zulia en Grove.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 1sten Sept. 1915 t/m den 28sten Februari 1916 onder Nos. **6498 O,** t/m **5454 P,** zal plaats hebben op *Donderdag* den 17en Mei a.s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 12en April 1917.

De Voorzitter,

8 C. S. GORSIRA.

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan Art 2 der Verordening van 31 October 1901|29 Januari 1902 (P. B. 1902 No 7), thans luidende:

„Iedere hond moet voorzien zijn van:

1o. een halsband met een metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o een aan den halsband vast te hechten penning, welks vorm en opschrift jaarlijks in de maand Mei door den Procureur generaal worden bepaald en welke, op vertoon van een door den Ontvanger afgegeven kwitantie, waaruit blijkt, dat de in Art 1 bedoelde belasting is betaald, vanwege het plaatselijk hoofd der politie tegen den kostenden prijs wordt verstrekt

De penning zal dit belastingjaar den vorm hebben van een ronde plaat, waarin in het midden een cirkelvormige opening, en tot opschrift hebben het getal 1917 en het woord Curaçao, en aan de achterzijde het volgnummer.

De penningen zijn aan de hoofdwacht der politie in de Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van **twintig centen.**

Curaçao, den 2en Mei 1917.

De Procureur-generaal,

J. B. GORSIRA.

HAVEN-NIEUWS
VAN 5 MEI — 19 MEI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo 1	P W Johnson	5 Mei	New York	5 Mei	Maracaibo
Merida	A Johanson	7 „	Maracaibo	7 „	La Guayra
Merida	A Johanson	9 „	La Guayra	10 „	Maracaibo
Philadelphia	G W Goodman	9 „	New York	10 „	La Guayra
Grove	S Knudsen	4 „	Maracaibo	5 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	9 „	Maracaibo	9 „	Tucacas
Oranje Nassau	C D Nieman	12 „	New York	10 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	16 „	La Guayra	16 „	New York
Merida	A Johanson	16 „	Maracaibo	17 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	19 Mei	New York	19 Mei	Maracaibo
Oranje Nassau	E D Nieman	14 „	Tucacas	15 „	New York
Nickerie	A R Nyboer	20 „	Suriname	21 „	New York
Nepos	Nielsen	30 April	N P News	8 Mei	Crist. Colón
Mimer	Hopland	2 Mi	N P News	4 „	Cuba
Antonio Lopez	J Antich	16 „	Colon	16 „	Barcelona
Negus	Trodsen	7 „	N P News	? „	Crist. Colón

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Atlanta H	5 Mei	Bonaire	*Estelle H*	5 Mei	Aruba
9 de Abril	5 „	Maracaibo	*Corasond Jésús*	5 „	Vela de Coro
Refugio	5 „	Aruba	*Refugio H*	5 „	Aruba
20 de Julio H	5 „	Río Hacha	*Alix V*	6 „	Maracaibo
Electra H	5 „	Maracaibo	*Nereida*	7 „	*Pto Cabello*
Ariminta H	5 „	S J d PRico	*Vesta H*	7 „	*Bonaire*
Vesta H	5 „	Aruba	*Vriminta H*	9 „	*Pto Colombia*
Nereida	5 „	Pto Cabello	*Themis H*	8 „	*Maracaibo*
Mercedes V	9 „	Cuidad Bolv	*9 de abril*	8 „	*Maracaibo*
M Leoncita H	9 „	Maracaibo	*20 de Julio*	8 „	Maracaibo
Victoria	9 „	Vela de Coro	*Perey C*	8 „	Pto Cabello
Frieda H	10 „	Maracaibo	*Nereida*	9 „	Pto Cabello
Vesta H	10 „	Bonaire	*Vesta H*	10 „	Bonaire
Rita Otilia V	10 „	Vela deCoro	*Maria Leoncita*	10 „	Aruba
Clara C	11 „	Río Hacha	*Electra H*	11 „	Maracaibo
Estelle H	11 „	Aruba			

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand April 1917 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		Inhoud in M³.			Inhoud in M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand April	101	10,418	9,654	22	122,625	76,839
Vorige maanden.	323	48,913	31.804	82	443,286	274.953
Totaal.	424	44.585	44,585	104	565.911	351.792

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.